

KT LAATU- JA VASTUULLISUUSLIITE

Osapuolet

Yleiset vaatimukset

1 Yleistä

Toimittaja noudattaa tuotannon ja tuotteiden osalta näitä Ostajan yleisiä vaatimuksia Toimittajille ja tuotteille.

Toimittaja vastaa siitä, että tuotteet, niiden tuotanto ja markkinoille saattaminen täyttävät Euroopan unionin/Euroopan talousalueen ja Suomen lainsäädännön vaatimukset. Toimittaja vastaa tuotantoketjun ja kaikkien käyttämiensä alihankkijoiden suorituksista ja suoritusten tämän sopimuksen mukaisuudesta, kuten omistaan.

2 Tuotetiedot

Toimittaja ilmoittaa Ostajan vaatimuksesta kaikki Ostajan tuotteesta tarvitsemat tiedot. Toimittajan merkillä myytävien tuotteiden osalta Toimittaja vastaa kaikista vaadituista ympäristö-, kemikaali- ja alkuperärekisteröinneistä sekä muista vastaavista rekisteröinneistä ja ilmoitusmenettelyistä viranomaisille ja vastaaville tahoille.

2.1 Käyttöturvallisuustiedot

Toimittaja toimittaa Ostajalle Euroopan Unionissa/Euroopan talousalueella vaadittavat tuotteita koskevat suomenkieliset käyttöturvallisuustiedotteet (KTT/SDS eli Safety Data Sheet). Toimittaja vastaa myrkytystietokeskusten tietokantaan tehtävästä ilmoituksesta (PCN, Poison Centres Notification) ja toimittaa Ostajalle vahvistuksen tehdystä ilmoituksesta.

2.2 Vaaralliset aineet

Euroopan Unionissa/Euroopan talousalueella vaarallisiksi luokiteltujen tuotteiden osalta Toimittaja toimittaa Ostajalle asianmukaisesti täytetyn vaarallisia aineita koskevan tuotetietolomakkeen.

2.3 Luvanvaraiset aineet

Jos tuotteisiin tai niiden pakkauksiin sisältyy erityistä huolta aiheuttavia aineita (SVHC-aineet) yli 0,1 paino-%:a esinettä (tuote tai sen pakkaus) kohden, näiden kohdalla noudatetaan seuraavaa:

- Toimittaja toimittaa Ostajalle täydellisen ajantasaisen listauksen aineista. Listaus sisältää vähintään seuraavat tiedot:
 - Luvanvaraiset aineet
 - Jos tuote tai sen pakkaus sisältävät erityistä huolta aiheuttavia aineita (SVHC-aineet) yli 0,1 paino-%:a, Toimittaja toimittaa Ostajalle ajantasaisen listauksen näistä aineista ja niiden määristä sekä ohjeet tuotteen tai sen pakkauksen turvallisesta käytöstä ja hävittämisestä.
 - Vahvistuksen Ostajalle, että on tehnyt asianmukaisen ilmoituksen SCIP-tietokantaan. (Substances of Concern In articles as such or in complex objects (Products)).

Euroopan kemikaalivirasto on julkaissut [www-sivuillaan](http://echa.europa.eu/fi/candidate-list-table) säännöllisesti päivitettävän erityistä huolta aiheuttavien aineiden listan, ns. kandidaattilistan (liite XIV). Listalla olevat aineet voivat päätyä luvanvaraisiksi. <http://echa.europa.eu/fi/candidate-list-table>

Toimittaja on velvollinen seuraamaan päivityksiä. Jos tuote sisältää erityistä huolta aiheuttavaa ainetta, Toimittaja selvittää voidaanko tuote tai pakkaus korvata sellaisella, joka ei sisällä erityistä huolta aiheuttavaa ainetta.

Muutoksista edellä mainittuihin tietoihin tulee tiedottaa Ostajaa välittömästi.

2.4 Lääkinnälliset laitteet

- Lääkinnällisten laitteiden on oltava kyseisen tuotteen kannalta merkityksellisten Euroopan unionin lainsäädännön vaatimusten, laitteisiin liittyvien yhdenmukaistettujen tai sovellettavien Euroopan unionin standardien (ISO / EN / IEC / SFS-standardit) ja Suomen viranomaisten määräysten mukaisia.

2.5 Biosidivalmisteella käsitellyt esineet

Toimittaja ilmoittaa Ostajalle kaikki esineen sisältämät biosiditehoaineet, mikäli tuote on niillä käsitelty.

2.6 Nanomateriaalia sisältävät tuotteet

Toimittaja ilmoittaa Ostajalle, mikäli tuotteessa on käytetty nanomateriaaleja. Tämä tulee huomioida myös pakkausmerkinnöissä.

2.7 Energiamerkintäasetus

Toimittaja vastaa siitä, että se vie EU:n energiamerkintäasetuksen (EU) 2017/1369 mukaiset energiamerkinnät tiedot EPREL-tietokantaan ennen tuotteen markkinoille saattamista sekä vahvistaa tämän Ostajalle.

2.8 CE-merkintä

Toimittaja on velvollinen huolehtimaan tuotteiden CE merkintään liittyvistä velvoitteista. Toimittaja toimittaa Ostajan pyynnöstä CE merkittyjen tuotteiden EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen tai suoritustasoilmoituksen, sekä näihin liittyvät tekniset sekä muut lain vaatimat asiakirjat.

3 Tuoteturvallisuus, laatu ja laatujärjestelmät

Toimittaja vastaa siitä, että tuotteet ovat turvallisia ja Euroopan unionin/Euroopan talousalueen ja Suomen lainsäädännön mukaisia.

Toimittaja vastaa siitä, että tuotemerkinnot, käyttöohjeet, asennus- ja huolto-ohjeet sekä muut tarvittavat turvallisuustiedot vastaavat tuotetta ja että merkinnät ovat Euroopan unionin/Euroopan talousalueen ja Suomen lainsäädännön vaatimusten mukaisia. Tuotteiden on täytettävä myös Ostajan Toimittajalle erikseen toimittamat tuotelaatuvaatimukset.

Toimittaja vastaa kaikkien käyttämiensä alihankkijoiden suorituksista kuin omistaan.

Tuotteiden on oltava vastaanottohetkellä sellaisessa kunnossa, että ne voidaan toimittaa myyntiin Ostajan laatuvaatimukset täyttävinä.

Toimittajan on Ostajan pyynnöstä toimitettava tuoteturvallisuuteen ja laadunvarmistukseen liittyvä dokumentaatio.

Toimittaja on velvollinen huolehtimaan tuotteiden CE merkintään liittyvistä velvoitteista. Toimittaja toimittaa Ostajan pyynnöstä CE merkittyjen tuotteiden EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen tai suoritustasoilmoituksen, sekä näihin liittyvät tekniset asiakirjat.

Toimittaja ilmoittaa Ostajalle välittömästi tuotteen vaatimustenvastaisuudesta tai turvallisuuspuutteesta, jotta Ostaja voi ryhtyä toimenpiteisiin tuotteen poistamiseksi markkinoilta.

Jos Ostaja tai viranomainen on havainnut tuotteessa turvallisuus- tai laatueroja, Ostaja voi teettää tai pyytää Toimittajaa teettämään mahdolliset lisäanalyysit akkreditoitussa testauslaitoksessa tai laboratorioissa Toimittajan kustannuksella.

Toimittaja on velvollinen huolehtimaan roolinsa mukaisista REACH-asetuksen (2006/1907/EY) ja biosidiasetuksen (EU) N:o 528/2012 velvoitteista.

4 Ympäristövastuu

S-ryhmä edistää omassa toiminnassaan YK:n kestävän kehityksen periaatteita ja on sitoutunut omassa toiminnassaan lieventämään ilmaston ja luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvia vaikutuksia. Ostaja kannustaa myös tavarantoimittajia huomioimaan ne omassa toiminnassaan.

Toimittajan tulee noudattaa riittävää huolellisuutta ympäristövaikutustensa ja -riskiensä arvioimiseksi sekä negatiivisten vaikutusten estämiseksi, minimoiseksi ja korjaamiseksi. Toimittajalla tulee olla menettelytavat ympäristövaatimusten tunnistamiseksi ja toimittajan tulee tunnistaa toimintansa ympäristövaikutukset ja pyrkiä ennakoivasti vähentämään päästöjä ilmaan, maaperään ja veteen sekä hyödyntämään resursseja tehokkaasti.

Toimittajan on tunnistettava toimintaansa koskeva ympäristölainsäädäntö, toimittava sen mukaisesti ja kyettävä esittämään lainsäädännön vaatimat todisteet vaatimustenmukaisuudesta. Toimittajalla on oltava ympäristöjärjestelmä, joka huomioi jatkuvan parantamisen mallin sekä kuvaa menettelytavat jätteiden, kemikaalien, päästöjen ja jätevesien osalta. Toimittajan ympäristöjärjestelmän on vastattava ISO 14001:n tai ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmän (EMAS) vaatimuksia. Ostajalla on oikeus suorittaa auditointi tai tarkastuskäynti ympäristövastuun näkökohtien todentamiseksi. Toimittajan odotetaan mittaavan oman toimintansa kasvihuonekaasupäästöjä. S-ryhmä kannustaa toimittajia asettamaan kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoitteet, esim. Science Based Targets Initiative -menetelmän mukaisesti.

Toimittajaa kannustetaan käyttämään ensisijaisesti uusiutuvia materiaaleja, raaka-aineita ja energialähteitä sekä hyödyntämään kiertotalouden toimintamalleja, joissa kierrätettävyys ja uudelleenkäyttö toteutuu mahdollisimman hyvin.

Tuotteiden pakkaamisessa vältetään tarpeetonta pakkaamista. Pakkausten on hyvä olla kierrätettäviä ja niihin on hyvä lisätä kierrätystä helpottavat merkinnät. Pakkaamiseen käytettävien materiaalien valkaisemisessa ei saa käyttää alkuaineklooriin perustuvaa valkaisumenetelmää. Tuotteiden pakkauksissa ei saa käyttää PVC-muovia. Oksohajoavaa muovia ei hyväksytä tuotteissa eikä pakkauksissa.

5 Sosiaalinen vastuu ja ihmisoikeudet

S-ryhmä on sitoutunut sosiaaliseen vastuullisuuteen ja kunnioittamaan kaikkia kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia omista toiminnoistaan ja tuotteiden ja palveluiden hankinnoista. S-ryhmä on ihmisoikeusperiaatteissaan sitoutunut YK:n Yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden (UNGP) mukaiseen huolellisuuteen ihmisoikeusriskien tunnistamiseksi, estämiseksi, minimoimiseksi ja korjaamiseksi, sekä läpinäkyvään toimintatapaan, ja odottaa sitä myös yhteistyökumppaneiltaan.

Toimittajan tulee sitoutua kunnioittamaan kaikkia kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia, kansainvälisen Työorganisaatio ILO:n työelämää koskevia vähimmäisnormeja, YK:n ihmisoikeuksien julistuksen ja Lasten oikeuksien sopimuksen periaatteita, sekä kohdemaan lakeja ja työehtosopimuksia omassa toiminnassaan ja toimitusketjuissaan.

Lisäksi S-ryhmä on sitoutunut kansainväliseen sosiaalisen vastuun järjestelmään amfori BSCI:n (Business Social Compliance Initiative) toimintaperiaatteisiin (Code of Conduct) ja edistämään sen periaatteita toiminnassaan ja kaikessa hankinnassaan. Toimittaja sitoutuu tutustumaan kulloinkin

voimassa olevan amfori BSCI toimintaperiaatteisiin ja sen liitteiden sisältöön ja vaatimuksiin, jotka ovat saatavilla osoitteessa <https://s-ryhma.fi/yrityksille/tavarantoimittajille/ketjutoimittaja>. Nämä asiakirjat muodostavat erottamattoman osan tätä sopimusta. Allekirjoittamalla tämän sopimuksen, Toimittaja sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassa olevia amfori BSCI:n toimintaperiaatteita ja sen liitteitä. Toimittaja sitoutuu noudattamaan ja edistämään seuraavia, BSCI-periaatteisiin pohjautuvia periaatteita omassa toiminnassaan ja toimitusketjussaan:

- Työntekijöillä on oikeus muodostaa yhdistyksiä ja kuulua ammattiliittoon.
- Työntekijöitä on kohdeltava tasapuolisesti. Suomessa palkatut ulkomaalaiset työntekijät työskentelevät sellaisissa palkka- ja työolosuhteissa, jotka eivät ole huonommat, kuin yleiset Suomessa työmarkkinoilla vallitsevat olosuhteet.
- Työntekijöille on maksettava vähintään Lain mukaista palkkaa ja ylityöstä on maksettava ylityökorvaus, vähintään kansallisen lainsäädännön mukaan.
- Työntekijöille on tarjottava turvallinen työympäristö, eikä häirintää tule sallia.
- Työn aloittamisikä ei saa olla alempi kuin mitä kansallinen lainsäädäntö ja ILO:n työelämän alaikäraja koskevat säännöt (ILO 138) edellyttävät.
- Työsuhteen tulee perustua vapaaehtoisuuteen, työntekijöiltä ei saa vaatia panttia, työnvälitysmaksuja tai muita vakuuksia vastineeksi työsuhteesta. Työntekijöillä tulee olla vapaus poistua työpaikalta työvuoronsa päätyttyä.
- Työntekijöillä on voimassa olevat työntekoon oikeuttavat luvat.
- Kaikkia työntekijöitä on tiedotettu yleisistä työehdoista ennen työn aloittamista.

Sosiaalisen vastuun vaatimusten noudattaminen

Toimittajalla tulee olla YK:n Yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden (UNGP) mukaiset menettelytavat ihmisoikeusriskien tunnistamiseksi, pienentämiseksi ja korjaamiseksi. Menettelytapojen tulee sisältää prosessit haitallisten ihmisoikeusvaikutusten tunnistamiseksi, minimoimiseksi ja estämiseksi sekä korjaamiseksi niin yrityksen omassa toiminnassa kuin tuotteiden ja palveluiden toimitusketjussa mahdolliset alihankkijat ja raaka-ainehankinnat mukaan lukien. Toimittajalla tulee olla käytössään UNGP:n mukainen luottamuksellinen kanava, johon työntekijät voivat anonyymisti ilmoittaa työ- ja ihmisoikeuksia koskevista rikkomuksista, väärinkäytöksistä ja korruptiosta.

Toimittajan on tiedotettava työntekijöille S-ryhmän anonyymista ilmoituskanavasta <https://report.whistleb.com/fi/sgroup>, jonne myös toimitusketjuissa työskentelevät työntekijät voivat ilmoittaa työ- ja ihmisoikeuksia koskevista rikkomuksista.

Toimittajan tulee jalkauttaa odotukset yhteistyökumppaneilleen, jotka tuottavat raaka-aineita tai komponentteja Ostajalle toimitettaviin tuotteisiin, sekä seurata niiden toteutumista toimitusketjuissa. Toimitusketjuissa, joissa toimittajalla ei ole suoraa liiketoimintayhteyttä kaikkiin toimitusketjun vaiheisiin, joissa on tunnistettu ihmisoikeusriskejä, odotamme, että toimittaja pyrkii jatkuvaan parantamiseen ja vaikutusmahdollisuuksiensa kasvattamiseen tunnistettujen riskien minimoimiseksi.

Toimittajan tulee pyynnöstä osoittaa kuinka se noudattaa tämän sopimuksen vaatimuksia omassa toiminnassaan ja toimitusketjuissaan. Toimittaja sitoutuu siihen, että Ostajan edustajalla tai sen valtuuttamalla henkilöllä on pääsy tuotantolaitoksiin ja relevantteihin dokumentteihin vaatimuksenmukaisuuden arvioimiseksi.

Mikäli Ostajalle toimitettujen tuotteiden tai palveluiden toimitusketjuissa tulee ilmi työoloihin liittyviä epäkohtia, Toimittajan tulee selvittää ja korjata tilanne, sekä raportoida ilmi tulleista epäkohdista ja korjaavista toimenpiteistä Ostajalle.

Sosiaalisen vastuun auditointi

Ostaja edellyttää niiltä toimittajilta, joiden tuotanto tai alihankkijan tuotanto sijaitsee riskimaissa tai jotka tuovat tai markkinoivat riskimaissa valmistettuja tuotteita, että riskimaassa sijaitsevalla tuotantolaitoksella on voimassa oleva amfori BSCI- tai vastaavalla Ostajan hyväksymällä sosiaalisen vastuun auditointijärjestelmällä tehty kolmannen osapuolen auditointi. Muutoin, tulee BSCI- tai vastaava auditointi järjestää viipymättä yhteistyön alkaessa. Toimittaja vastaa kaikista auditointiin liittyvistä kustannuksista. Toimittajan on pyydettyäessä toimitettava Ostajalle kopio sertifikaatista tai auditointiraportista.

Ostajan hyväksymät, kolmannen osapuolen sosiaalisen vastuun auditoinnit ovat:

- Amfori BSCI (Business Social Compliance Initiative)
- SA8000
- SMETA (Sedex Members Ethical Trading Audit), 4-pillar (2-pillar hyväksytään ensimmäisenä auditointina)
- FLA (Fair Labour Association)
- FWF (Fair Wear Foundation)
- ICTI (International Council of Toy Industries)
- WRAP (Worldwide Responsible Accredited Production)
- RBA (Responsible Business Alliance)
- SIZA (Sustainability Initiative of South Africa),
- GLOBALG.A.P GRASP

Auditointien tulee olla kolmannen osapuolen suorittamia, ja joko osittain tai täysin ennalta ilmoittamattomia (semi-announced tai unannounced).

Kulloinkin voimassa oleva lista sosiaalisen vastuun riskimaista: <https://s-ryhma.fi/yrityksille/tavarantoimittajille/ketjutoimittaja> Vastuullinen hankinta: Riskimaalista amfori BSCI.

6 Tuotteiden jäljitettävyys

Toimittajilla on oltava toimiva ja kuvattu jäljitettävyysjärjestelmä, jonka avulla tunnistetaan tuotteiden valmistukseen käytetyt raaka-aineet ja pakkaukset sekä niiden toimittajat.

Tuotteen identifioimista ja jäljitettävyyttä varten tuotteissa on oltava tyyppi-, erä-, sarja- tai mallinumero tai muu merkintä niissä tuoteryhmissä, joissa lainsäädäntö niitä edellyttää.

Vakavaa tuotteen turvallisuuspuutetta epäiltäessä Toimittajan on annettava kyseessä olevaa erää koskevat tiedot Ostajalle välittömästi ja muissa tapauksissa kahden vuorokauden kuluessa.

7 Luonnonmukainen tuotantotapa

Toimittaja vastaa siitä, että luomutuotteena myytävän tai markkinoitavan tuotteen maatalousperäisten kasvi- ja/tai eläinraaka-aineiden tulee olla luonnonmukaisesti tuotettuja ja yksityisen tai kansallisen standardin mukaan valvottua tuotantoa. Pyydettyessä Toimittajan on osoitettava, että luomutuotannon vaatimukset täyttyvät.

8 Tuotteet, jotka on valmistettu Palestiinassa tai Israelissa

Tuotteen alkuperäksi voi merkitä Israel vain, jos tuote on valmistettu YK:n 1948 määrittelemällä Israelin valtion alueella. Jos tuote on valmistettu ns. miehityillä Palestiinalaisalueilla, Toimittaja merkitsee tuotteen alkuperäksi ”valmistettu Palestiinan miehityillä alueilla”.

9 Eläinten hyvinvointi

Ostaja edellyttää, että tuotantoeläinten alkutuotanto, kuljetus, käsittely ja teurastus toteutetaan ilman turhaa kärsimystä. Toimittajalla tulee olla käytössään menettelytavat, joilla se varmistaa, että eläinperäisten tuotteiden toimitusketjussa noudatetaan S-ryhmän eläinten hyvinvointilinjauksen periaatteita ja lajikohtaisia kriteereitä ja kulloinkin voimassa olevia eläinsuojelumääräyksiä sekä kunnioitetaan eläinten luonnollisia ja lajityypillisiä tarpeita. Kulloinkin voimassa oleva S-ryhmän eläinten hyvinvointilinjaus on saatavilla osoitteessa <https://s-ryhma.fi/yrityksille/tavarantoimittajille/ketju-toimittaja>.

Untuvat ja höyhenet

Tuotteita, jotka sisältävät elävistä linnuista kynittyjä untuvia tai höyheniä ei hyväksytä.

Angora ja mohair

Angora- ja mohairtuotteita, jotka sisältävät elävistä eläimistä kynittyä karvaa ei hyväksytä.

Merinovilla

Merinovillatuotteita, joiden alkutuotannossa on käytetty mulesing-menettelyä ei hyväksytä.

Turkikset

Turkiksen käyttöä tuotteissa ei hyväksytä.

Nahka

Nahkatuotteissa käytetyn nahan tulee olla lihantuotannon sivutuote.

10 Hiekkapuhallus-viimeistysmenetelmän käyttö

Ostaja ei salli hiekkapuhallus-viimeistysmenetelmän käyttöä denimtuotteille ja muille vaatetustuotteille. Kielto koskee myös alumiinioksidin, alumiinisilikaatin, silokonikarbidin, kuparikuonan ja granaattimineraalin käyttöä puhallushankauksessa.

11 Puupohjaiset tuotteet ja pakkaukset

Toimittajalla tulee olla käytössään menettelytavat, joilla se varmistaa, että puupohjaiset tuotteet ja pakkaukset ovat S-ryhmän puu- ja paperilinjauksen mukaisia. Kulloinkin voimassa oleva linjaus on saatavilla osoitteessa <https://s-ryhma.fi/yrityksille/tavarantoimittajille/ketjutoimittaja>.

12 Tietojen anto

Ostajan toimiessa maahantuojana osapuolet ovat velvollisia ilmoittamaan toisilleen kaikista muutoksista, jotka voivat vaikuttaa tuotteen valmistus- ja toimitusprosessiin (esim. alihankkijan vaihtuminen jne.).

13 Valmistuspaikan tai –prosessin muuttaminen

Ostajan toimiessa maahantuojana Toimittajan tulee toimittaa Ostajalle tuotteen valmistuspaikan osoite- ja yhteystiedot.

14 Alihankkijoiden käyttäminen

Toimittaja vastaa alihankkijoidensa suorituksesta kuin omastaan. Toimittajan tulee velvoittaa alihankkijansa noudattamaan tämän sopimuksen ehtoja. Toimittajalla on siten muun muassa velvollisuus varmistaa, että myös sen alihankkijat noudattavat Ostajan laatu- ja vastuullisuusvaatimuksia omassa toiminnassaan sekä vastaavat edelleen omien alihankkijoidensa osalta näiden vaatimusten noudattamisesta. Toimittaja on velvollinen valvomaan säännöllisesti alihankkijoidensa toimintaa.

15 Päiväys ja allekirjoitukset

Tätä Sopimusta on tehty kaksi samanlaista kappaletta, jotka kumpikin osapuoli on tarkastanut, hyväksynyt sekä allekirjoittanut. Osapuolet ovat saaneet yhden alkuperäisen kummankin osapuolen allekirjoittaman kappaleen.

[Paikka ja aika]

Toimittaja

[Yrityksen nimi]

[Osasto]

[Paikka ja aika]

Toimittaja

[Yrityksen nimi]

[Osasto]

[Nimenselvennys]

[Asema]

[Nimenselvennys]

[Asema]

[Paikka ja aika]

Ostaja

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta

Marketkaupan ketjuohjaus

[Paikka ja aika]

Ostaja

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta

Marketkaupan ketjuohjaus
